

MEDISCH CENTRUM
KINDERWENS
VRUCHTBAARHEIDSONDERZOEK, IVF EN SPERMABANK

IVF EN ICSI

De doelstelling van het Medisch Centrum Kinderwens is hulp verlenen aan mensen die een onvervulde kinderwens hebben, maar voor wie een zwangerschap via de 'natuurlijke weg' niet of niet meer mogelijk is. Er zijn verschillende mogelijkheden om te proberen toch een zwangerschap tot stand te brengen. Deze folder gaat over de IVF- en ICSI-behandelingen. Voor informatie over behandelingen met donor verwijzen wij naar onze folder Donorbehandelingen.

DE BEHANDELINGSMOGELIJKHEDEN IVF (In Vitro Fertilisatie)

In Vitro Fertilisatie, beter bekend als 'reageerbuismethode', betekent letterlijk bevruchting in glas: de eicel(len) worden samengebracht met zaadcellen in een schaalpje in het laboratorium. De zaadcellen moeten dan op eigen kracht de eicel binnendringen. Als een zaadcel daarin slaagt vindt versmelting van het vrouwelijk en mannelijk genetisch materiaal plaats en er ontstaat een zogenaamd embryo. Dit embryo gaat zich dan delen en wordt na enkele dagen met behulp van een slangetje in de baarmoeder geplaatst. Door middel van IVF is het mogelijk om in een aantal gevallen van ongewenste kinderloosheid hulp te bieden. Voor de volgende personen en situaties kan IVF een oplossing zijn:

- Vrouwen met niet-doorgankelijke eileiders
- Vrouwen met een stoornis in de hormoonregulatie
- Paren waarbij de spermakwaliteit van de man verminderd is
- Paren waarbij bij man en vrouw geen afwijkingen zijn geconstateerd, maar toch na een periode van minstens 3 jaar geen zwangerschap is opgetreden
- Indien zwangerschap uitblijft na kunstmatige inseminatie

ICSI

Intra Cytoplasmatische Sperma Injectie is een laboratoriumtechniek waarbij een zaadcel met behulp van een microscoop wordt opgezocht en in de eicel ingebracht wordt. Redenen om ICSI uit te voeren kunnen zijn:

- Het uitblijven van bevruchting van de eicel bij eerdere 'gewone' IVF-pogingen.
- Verminderde vruchtbaarheid van de man door een zeer slechte kwaliteit van het sperma. Ook hier moet afgewacht worden of de bevruchte eicel zich gaat delen, waarna terugplaatsing in de baarmoeder plaatsvindt.

KANSEN, BIJWERKINGEN EN BELASTING

De kans dat bij IVF, al dan niet gecombineerd met ICSI, een kind geboren wordt, is ongeveer 20% per cyclus. De succeskans is sterk afhankelijk van de leeftijd van de vrouw. Een IVF-behandeling is een intensieve gebeurtenis. Terwijl U vaak al een moeilijke periode achter de rug heeft omdat het zwanger worden maar niet wilde lukken, bent U nu iedere dag bezig met uw poging om zwanger te worden. Succes is echter niet gegarandeerd en het kan zijn dat U uiteindelijk toch niet zwanger wordt en de hoop op een eigen kind op moet geven. Iedere behandeling geeft nieuwe hoop, maar kan ook nieuwe teleurstelling geven. Het is goed als U in uw omgeving mensen hebt om dit mee te bespreken en te beleven. Ook kan het raadzaam zijn een wat langere pauze te nemen om alles nog eens goed op een rijtje te zetten eventueel met bijvoorbeeld hulp van het FIOM.

VOORWAARDEN

Wil een vrouw of een paar in aanmerking komen voor een IVF- of ICSI-behandeling in onze kliniek, stellen wij daarvoor de volgende voorwaarden: bij aanvang van de behandeling moet vastgesteld worden dat er nog voldoende eicellen aanwezig zijn in de eierstokken. Bij het bereiken van 43 jarige leeftijd van de vrouw worden alle behandelingen gestaakt. Voorafgaand aan ICSI of eventueel invriezen van embryo's is het noodzakelijk dat U meewerkt aan onderzoek naar seksueel overdraagbare ziekten zoals HIV en hepatitis B. Als u drager bent van het HIV of Hepatitis B virus worden ICSI en embryo cryopreservatie niet uitgevoerd. Zonder deze screening zullen ICSI en invriezen van embryo's evenmin worden uitgevoerd. Ook vragen wij U om voor aanvang van de behandeling een invriesovereenkomst te ondertekenen, waarin afspraken omtrent het bewaren van embryo's vastgelegd worden.

DE VOORBEREIDING

Als U zich voor IVF of ICSI wilt aanmelden, dan maakt U een afspraak voor een intakegesprek. Dit is bedoeld ter uitwisseling van informatie. De arts brengt in beeld wat uw hulpvraag is, en welke onderzoeken tot nu toe zijn gedaan, met welk resultaat. Ook zullen we trachten na te gaan of er nog andere omstandigheden zijn waar we bij een eventuele IVF-behandeling rekening moeten houden. Het is van belang dat U vóór dit gesprek medische gegevens (van U beiden) naar ons toestuurt of meeneemt tijdens dit gesprek, zodat tijdens het gesprek een zo compleet mogelijk beeld van uw individuele situatie kan ontstaan. Wij doen ons best u tijdens het gesprek een overzicht te geven wat een IVF-behandeling zou inhouden, en zullen u informeren over de globale procedure. Soms is er extra informatie nodig van een specialist die U vroeger behandeld heeft. Alle nieuwe aanvragen worden in teamoverleg besproken. Dan wordt bekeken welke mogelijkheden tot behandeling er zijn in uw situatie. Als U besluit met de behandeling te beginnen, kunnen de nodige vooronderzoeken plaatsvinden. Als alle uitslagen binnen zijn, kunt U een afspraak maken voor een startgesprek. Hoe de behandeling in zijn werk gaat, wordt nog eens doorgenomen en ook de afspraken die gemaakt zijn in ons team zullen met U besproken worden. Na het startgesprek wordt ook een vaginale echo gemaakt. Ook zal een verpleegkundige U leren uzelf te injecteren.

DE BEHANDELING

IVF en ICSI komen voor een groot deel overeen, daarom worden beide methoden hier in één hoofdstukje behandeld. De uitzonderingen in het geval van ICSI worden apart vermeld. Een behandelcyclus bestaat uit een aantal fasen.

De eerste fase is de stimulatiefase. In deze fase worden een aantal medicamenten toegediend o.a. door U zelf toegediende injecties om de rijping van meerdere eicellen te stimuleren. U moet dan een aantal keer naar de kliniek komen voor een echoscopie en soms ook bloedonderzoek. Aan het einde van de tweede week kan meestal dan het tijdstip van de ovulatie bepaald worden. Zijn de eiblaasjes groot genoeg dan wordt met behulp een injectie de eisprong in gang gezet.

U bent dan in de tweede fase beland: de punctie. Ongeveer 40 uur na de laatstgenoemde injectie zal de eisprong plaatsvinden, enkele uren daarvoor worden de eicellen echter m.b.v. een naald uit de eiblaasjes gezogen. Meestal gaat dit met een sterke pijnstiller via een infuusnaald, en met plaatselijke verdoving links en rechts van de baarmoedermond: U kunt dan vrij snel na de punctie weer naar huis. Voor de punctie wordt een infuusnaald in uw arm gebracht, waardoor een sterke pijnstiller wordt toegediend. U mag de rest van de dag niet meer zelf auto rijden of een ander vervoermiddel besturen, dus ook niet fietsen!

Met het verkrijgen van eicellen begint de derde fase, de zogenaamde kweek. Het sperma kan dezelfde dag vers geproduceerd worden door de partner of is bij ons al ingevroren (partner of donor). In het laboratorium wordt nu IVF of ICSI uitgevoerd, waarna het geheel wordt bewaard bij 37°C in een broedstoof. Na twee dagen hoort u of inderdaad bevruchting en deling van de embryo's heeft plaatsgevonden.

De vierde fase is de terugplaatsing: 1 of 2 gedeelde embryo's worden via de vagina en baarmoederhals in de baarmoeder geplaatst, twee of drie dagen na de punctie. Deze handeling is meestal niet pijnlijk.

Hebben zich in de broedstoof meer embryo's ontwikkeld dan er in één keer kunnen worden teruggeplaatst, dan kunnen soms een aantal van de overgebleven embryo's worden ingevroren. Dit hangt af van de ontwikkeling van die embryo's. Op de dag van de terugplaatsing wordt door het laboratorium beoordeeld of het mogelijk is embryo's in te vriezen. Deze embryo's kunnen dan later in een natuurlijke cyclus teruggeplaatst worden. De kans dat ingevroren en later ontdooide embryo's leiden tot een zwangerschap is ongeveer de helft van de kans op zwangerschap bij een 'vers' embryo. Pre-embryo's die niet in aanmerking komen voor terugplaatsing en/of invriezen worden vijf dagen na de punctie vernietigd. In de volgende fase moet U nog steeds medicamenten gebruiken om een eventuele zwangerschap te ondersteunen. Het wachten is nu op het al dan niet uitblijven van de menstruatie.

COMPLICATIES

Hoewel wij ons best doen om de kans op complicaties zo klein mogelijk te houden, kunnen wij het optreden ervan niet geheel voorkomen. In een klein aantal gevallen zien we de volgende problemen optreden:

- Het kan gebeuren dat er teveel eicellen gaan rijpen, waardoor onder invloed van de daardoor vrijkomende hormonen uw lichaam chemisch uit balans raakt. In ernstige gevallen is ziekenhuisopname soms noodzakelijk. We spreken hier van OHSS (ovarieel hyperstimulatie syndroom)
- Doordat tijdens de punctie onbedoeld bacteriën mee naar binnen in de buik worden gebracht, of doordat tijdens de punctie een klein gaatje in een darm kan worden gemaakt, kan een infectie optreden
- Tijdens de punctie kan onbedoeld een bloedvat worden aangeprikt. Dit kan aanleiding geven tot pijn in de buik, maar soms is ziekenhuisopname ook noodzakelijk.
- Bij het terugplaatsen van 2 embryo's bestaat een grotere kans op het ontstaan van een meerlingzwangerschap; deze zwangerschappen hebben een groter risico op vroeggeboorte en laag geboortegewicht.
- Een andere complicatie is het ontstaan van een buitenbaarmoederlijke zwangerschap: dit risico is vooral verhoogd als er sprake is van afwijkingen aan de eileiders. Om een buitenbaarmoederlijke zwangerschap uit te sluiten raden we iedereen aan een zwangerschapstest te doen na IVF, en maken we bij een positieve zwangerschapstest een echo bij 7 weken zwangerschap (3 weken overtijd).

AFRONDING

Ongeveer vijf weken na de punctie komt U voor nacontrole. Als U zwanger bent, maken we een echo om te zien of de zwangerschap intact is. Wij begeleiden u tot maximaal de 12e week van de zwangerschap om U daarna te verwijzen naar de verloskundige of gynaecoloog voor verdere begeleiding. Als u niet zwanger bent, bespreken we of een nieuwe behandeling plaats zal gaan vinden, of er iets in een behandeling aangepast moet worden, hoe U een en ander ervaren hebt, of en wanneer een poging ondernomen kan worden eventuele ingevroren embryo's terug te plaatsen.

Bereikbaarheid

Medisch Centrum Kinderwens

Simon Smitweg 16
2353 GA Leiderdorp

telefoon: 071 5812300 (9.00 tot 16.30 uur)

Fax: 071 5812309

e-mail: info@mckinderwens.nl

website: www.mckinderwens.nl

Links:

Patientenvereniging Freya

<http://www.freya.nl>

Stichting Registratie Donorgegevens

<http://www.donorgegevens.nl>

MCKinderwens